

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 526

van **VERA JANS**

datum: 26 april 2022

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Zelfmoordlijn 1813 - Meldingen

Zelfmoord1813 is een online platform waar iedereen in Vlaanderen alle relevante informatie over de preventie van zelfdoding kan terugvinden. In de eerste plaats wil Zelfmoord1813 een centrale toegangspoort zijn voor iedereen die hulp zoekt om met zelfmoordgedachten om te gaan, mensen die bezorgd zijn om iemand en nabestaanden na zelfdoding.

Via Zelfmoord1813 kan men contact opnemen met de online diensten van de Zelfmoordlijn 1813, een gratis en anonieme hulplijn die men kan bereiken via telefoon, chat en e-mail. Vrijwilligers staan dagelijks paraat om te antwoorden op vragen of een luisterend oor te bieden, en dat doen ze telefonisch, via mail of via chat.

1. Hoeveel personen hebben contact opgenomen met 1813 in de jaren 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 en 2021?
 - a) Graag een onderscheid per jaar en tussen de groepen -18, + 18 en 65+.
 - b) Indien mogelijk graag een opdeling per provincie.
 - c) Is er een bijzondere stijging of daling te merken in het aantal oproepen? Wat zijn daarvoor mogelijke verklaringen?
2.
 - a) Heeft de minister zicht op wat de meest voorkomende profielen zijn? Bijvoorbeeld: zijn er vaker oproepen van studenten/tieners/ouderen?
 - b) Worden deze profielen in kaart gebracht? Zo niet, wat is de reden daarvoor?
3. Op welke manier gaat 1813 te werk als ze bellers willen doorverwijzen naar de juiste hulpverlening?
4. Hoeveel overheidssteun (bedragen en vormen) ging er naar de hulplijn 1813 in 2019, 2020 en 2021?

ANTWOORD

op vraag nr. 526 van 26 april 2022

van **VERA JANS**

1. De gevraagde gegevens en analyses met betrekking tot de personen die contact hebben opgenomen met de Zelfmoordlijn 1813 vindt u terug in het jaarverslag en de uitgebreide cijferbijlage van het Centrum ter Preventie van Zelfdoding (CPZ). Het CPZ publiceert het jaarverslag telkens in de maand april van het daaropvolgende jaar op haar website: <https://www.preventiezelfdoding.be/nieuws/jaarverslag-2021-is-beschikbaar/>

Bij de registratie worden enkel gegevens genoteerd die spontaan aan bod komen tijdens het gesprek, omwille van de anonimiteit van de gesprekken en om de gesprekken zo laagdrempelig mogelijk te houden. Voor wat betreft demografische gegevens zijn meestal enkel gender en leeftijd bekend.

Een opdeling van de oproepers per provincie is niet mogelijk door de anonimiteit van de Zelfmoordlijn, waarbij geen gegevens in verband met het oproepnummer en dergelijke meer worden genoteerd.

Er is voor 2021 een lichte daling in het aantal telefoongesprekken te merken, wat zich vertaalt in een hoger aantal gesprekken dat werd doorgeschakeld naar Tele-Onthaal. De belangrijkste verklaring hiervoor is dat de gesprekken met de Zelfmoordlijn gemiddeld langer duurden in 2020 dan in 2021.

Wat betreft de chatgesprekken is er een sterke stijging van het aantal gesprekken: dit komt door de verdubbeling van de openingsuren en het verdubbelen van het aantal beantwoorders van de chat in de loop van 2021.

2. De beschikbare gegevens met betrekking tot de profielen van de oproepers van de Zelfmoordlijn, kunt u terugvinden in de uitgebreide cijferbijlage bij het jaarverslag van het Centrum ter Preventie van Zelfdoding.

Het Centrum ter Preventie van Zelfdoding volgt de cijfers van de Zelfmoordlijn op, en bespreekt deze op geregelde basis met onze partnerorganisatie het Vlaams Expertisecentrum Suïcidepreventie (VLESP). Indien relevant worden ook analyses gemaakt voor specifieke doelgroepen. Hierbij moet wel rekening gehouden worden dat hoe specifiek de groep (en dus ook hoe kleiner) hoe minder evident het wordt om de cijfers correct te interpreteren.

3. Oproepers naar de Zelfmoordlijn die hiervoor in aanmerking komen en die hiervoor open staan, kunnen zich door de beantwoorder van de Zelfmoordlijn rechtstreeks laten aanmelden bij het Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG) in hun regio. Oproepers in een misbruiksituatie kunnen rechtstreeks aangemeld worden bij Nupraatikerover. Dit gebeurt enkel indien de oproeper hiermee akkoord gaat en zijn of haar contactgegevens doorgeeft. Nadien is er vanuit het Centrum ter Preventie van Zelfdoding (CPZ) of de Zelfmoordlijn geen contact meer met de betrokkenen. De dienstverlening van de Zelfmoordlijn blijft ook anoniem, de persoonsgegevens worden niet bewaard.

Rechtstreekse aanmelding bij een reguliere hulpverleningsdienst heeft als groot voordeel dat de oproeper na het gesprek met de Zelfmoordlijn niet zelf de stap hoeft te zetten naar de hulpverlening. De hulpverlening contacteert proactief de oproepers van de Zelfmoordlijn. Dit werkt heel wat drempels in het kader van doorverwijzing weg en is risicoverlagend voor suïcide. Oproepers ervaren de stap naar hulpverlening vaak als hoog. Tijdens een gesprek met de Zelfmoordlijn kan een momentum worden gecreëerd waarbij de oproeper wel open staat voor verdere hulpverlening. Door deze aanmelding ook meteen in de praktijk te brengen, worden de mogelijkheden die binnen een gesprek worden gecreëerd meteen in de praktijk gebracht. De beantwoorders van de Zelfmoordlijn ervaren deze extra mogelijkheid als erg positief, aangezien ook zij op de manier meer impact hebben op het effectief aanpakken van de suïcidaliteit van de oproeper.

Daarnaast beschikken de beantwoorders van de Zelfmoordlijn over een doorverwijsgids, waarbij ze samen met de oproeper op zoek kunnen gaan naar een gepaste doorverwijzing. Hierbij wordt rekening gehouden met wat de oproeper op dat moment ziet zitten of aan kan, en wat er in de specifieke regio van de oproeper beschikbaar is. Ook de informatie in verband met de doorverwijzingen vanuit de Zelfmoordlijn is terug te vinden in de cijferbijlage die het CPZ jaarlijks publiceert.

4. De financieringen vanuit het preventieve gezondheidsbeleid kan u raadplegen op de website van Zorg en gezondheid: <https://www.zorg-en-gezondheid.be/financiering-preventief-gezondheidsbeleid>. Per beleidsthema vindt u een apart overzicht, ook voor geestelijke gezondheidsbevordering en suïcidepreventie. Binnen elk overzicht worden eerst de organisaties en de daarbij horende subsidies binnen beheersovereenkomst opgesomd en dan de projectsubsidies. Ook de subsidies voor het Centrum ter Preventie van Zelfdoding, vindt u terug in dit overzicht: https://www.zorg-en-gezondheid.be/sites/default/files/atoms/files/Financiering_Preventie_Geestelijke%20Gezondheidsbevordering%20en%20Su%C3%AFcidepreventie_2022.pdf